

Asia: Puolangan Ahvenvaaran tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (KAIELY/514/2023)

Kainuun ELY-keskus
kirjaamo.kainuu@elykeskus.fi

Lausunto

1 Johdanto

Solarwind Finland Oy suunnittelee 7 voimalan tuulivoimahanketta Puolangan Ahvenvaaran alueelle. Voimaloiden kokonaiskorkeus on 261 m. Hankealue on pinta-alaltaan n. 1200 ha. Hankkeessa suunnitellaan myös energiavarastoa (BESS) hankealueen sisälle. Sähkö suunnitellaan siirrettävän sähköverkkoon maakaapelilla.

2 Lausunto

Pyydettyä lausuntonaan Luonnonvarakeskus esittää seuraavan.

Lausunnossaan Luke keskittyy Metsästyslaissa (28.6.1993/615) 5 § (13.7.2018/555) lueteltuihin riistalajeihin.

Ahvenvaaran YVA-selostuksessa mahdollisia vaikutustapoja on arvioitu huolellisesti. Metson osalta havaittuihin soitimiin arvioidaan kohdistuvan suuria kielteisiä häiriövaikutuksia (etäisyydet voimaloihin ovat pienimmillään alle 650 m) ja metsolle soveltuviin elinympäristöihin arvioidaan kohdistuvan kohtalaisia häiriövaikutuksia.

Luke näkee puutteena, että hankealueen metsäkanalintuja on kartoitettu vain yhtenä vuonna. Useampana peräkkäisenä vuonna tehty soidinpaikkaselvitys antaisi paremman kuvan alueen merkityksestä kanalinnuille kuin yksittäisenä keväänä tehty selvitys, sillä soidinten esiintyminen riippuu tällä syklisellä lajiryhmällä mm. alueen senhetkisistä kanalintukannoista. Myös soidinten havaittavuus vaihtelee vuodesta toiseen esimerkiksi kevään edistymisestä ja sääoloista riippuen. Yhden vuoden aineisto on altis satunnaisvaihtelulle ja siten lisää epävarmuutta. Tällöin tulosten tulkinnassa ja johtopäätöksissä on syytä olla varovainen.

Selostuksen mukaan hankealueen sisäiset sähkönsiirtoreitit, perusparannettava tiestö sekä uusi tiestö ylittävät saukon levähdyspaikkoja sisältäväksi vesistöksi määritetyn Saukonpuron kolmesta kohtaa eri puolella hankealuetta. Rakentamisen vaikutukset arvioidaan selostuksessa kohtalaisiksi kielteisiksi lievennystoimet huomioiden, ilman niitä suuriksi kielteisiksi. Toiminnanaikaiset vaikutukset arvioidaan vähäisen kielteisiksi. Luke näkee, että ehdotetut lievennystoimet ovat tärkeitä.

Karhusta ei selostuksen mukaan tehty havaintoja erillisselvityksissä, mutta alueelta tehtiin havainto vanhasta karhun pesästä sekä kahdesta mahdollisesta vanhasta karhun pesästä. Rakentamisen ja toiminnan lopettamisen vaikutukset karhuun arvioidaan kohtalaisen kielteisiksi ja normaalitoiminnan vaikutukset arvioidaan vähäisen kielteisiksi.

Siltä osin kuin selostuksessa todetaan, että runsaimmin karhuja esiintyy lähellä Utajärven keskustaa (Luonnonvarakeskuksen havaintoaineiston perusteella), Luke huomauttaa, että parempi ilmaisu olisi, että runsaimmin havaintoja tehdään lähellä Utajärven keskustaa. Havaintoaineistoa kertyy sieltä, missä ihmiset liikkuvat ja havainnot eivät siten suoraan kerro lajin esiintymistiheydestä.

Luke huomauttaa, että tottumisesta tuulivoimaan ei tällä hetkellä ole tieteellistä näyttöä. Luke huomauttaa, että olemassa olevan tieteellisen tiedon perusteella eläimet voivat esim. käyttää tuulivoima-alueita ja liikkuvat niillä, mutta tuulivoima-alueita käytetään usein vähemmän kuin kontrollialueita tai etäämmällä sijaitsevia alueita. On hyvä huomioida myös se, että elinympäristön tuhoutuminen tai heikkeneminen siinä mittakaavassa, että yksilöt vaihtavat sijaintia, on populaatiotasolla vaikutukseltaan suoraan verrattavissa kantokyvyn pienenemiseen. Jos elinympäristöjen laatu ja ympäristön kantokyky heikkenevät, voi tuulivoimalla olla kauaskantoisempia vaikutuksia kuin mitä selostuksessa on arvioitu, erityisesti mikäli näillä muutoksilla on vaikutuksia lajin lisääntymiseen.

Erityisen tärkeää on yhteisvaikutusten osalta huomioida, että tämä vaikutus voi kertautua laajalle alueelle rakentuvien voimala-alueiden myötä. Kun huomioidaan tämänhetkinen tuulivoimasuunnittelun volyymi, yhteisvaikutuksia ei tulisi tarkastella pelkästään hankealueella elävien yksilöiden osalta, vaan isompana kokonaisuutena.

Luke puoltaa kaikkia ehdotettuja lievennystoimia.

3 Lausunnon tiivistelmä

Tuulivoiman vaikutuksista eläinlajistoomme on toistaiseksi vain vähän tietoa. Vaikutusten mitta saattaa poiketa tästä selostuksessa annetuista arvioista, mikäli tuulivoiman vaikutukset ja erityisesti tuulivoimapuistojen yhteisvaikutukset lajeille laajassa mittakaavassa osoittautuvat merkittävämmäksi. Luke huomauttaa myös, että osalla lajeista mahdollinen vaikutusalue (yhteisvaikutukset) saattaa olla hyvin laaja. Erityisen tärkeää on yhteisvaikutusten osalta huomioida, että mahdolliset vaikutukset voivat kertautua laajalle alueelle rakentuvien voimala-alueiden myötä. Kun huomioidaan tämän hetkinen tuulivoimasuunnittelun volyymi, yhteisvaikutuksia ei tulisi tarkastella pelkästään hankealueella elävien yksilöiden osalta, vaan isompana kokonaisuutena. Luke puoltaa kaikkia ehdotettuja lievennystoimia.

Nina Peuhkuri

Kehittämispäällikkö, johtava tutkija

Hyväksytty Luken prosessinhallintajärjestelmässä 02.07.2025 klo 14:57:16.

Lausunnon valmistelija(t):
Saara Kattainen

Luonnonvarakeskus
Latokartanonkaari 9
PL 2, 00791 Helsinki

Puhelin 029 532 6000

Y-tunnus 0244629-2

Liitteet:

Tiedoksi: